

Cultuur en natuur snuiven op de fiets

De zuidkant van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug is verbazingwekkend veelzijdig. Zowel liefhebbers van natuur als cultuur kunnen hier hun hart ophalen.

Aanschurkend tegen het Kromme Rijngebied heeft de zuidflank van de Utrechtse Heuvelrug veel te bieden. Langs deze fietsroute is geen kilometer hetzelfde. Er zijn statige landhuizen, stoere boerenhoeven, dichte bossen, open heidevelden en zandverstuivingen. Van de hoogteverschillen die zo kenmerkend zijn voor de Utrechtse Heuvelrug merkt u tijdens het fietsen niet veel. Op het Leersumse Veld en later in de bossen van Austerlitz slingeren de fietspaden gemakkelijk tussen het glooiende landschap door. Heeft u toch behoefte aan een sportieve prestatie, stap dan af bij de 36 meter hoge Donderberg. De klim naar boven, naar de graftombe van de familie Van Nellesteijn, vraagt de nodige inspanning. Maar een overweldigend uitzicht over de weelderige bossen van het landgoed Broekhuizen is uw beloning. Omdat het gebied tussen Heuvelrug en Kromme Rijn zo rijk is aan landgoederen van oude adel, is het bij uitstek geschikt om weg te dromen naar de tijden van weleer. Met een beetje fantasie ziet u een statige paardenkoets de oprijlaan naar Kasteel Sterkenburg oprijden. Ook voor natuurliefhebbers is het een route om de dagelijkse beslommeringen even te vergeten. Op het Leersumse Veld heerst een ongekennde stilte. De A12, die u tijdens deze route een aantal keren over- of onderdoor gaat, lijkt niet te bestaan. In plaats van autogeraas klinkt het ruisen van de bladeren en scheert een grote bonte specht over uw hoofd. Met een beetje geluk komt u reeën tegen. Trek een dag uit om deze route te fietsen en u zult volop genieten.

Fietsroute Utrechtse Heuvelrug-Zuid

Start/eindpunt route: NS-station Driebergen-Zeist. De route is uitgezet aan de hand van het landelijke fietsknooppuntennetwerk. U volgt de genummerde bordjes van het ene naar het andere knooppunt (groen nummer in groen cirkel op wit bord). Op elk

knooppunt staat een overzichtskaart en fietst u verder richting een ander nummer.

Lengte: 34 km (zie volledige kaart op www.staatsbosbeheer.nl).

Karel van Veen, Schiedam

“Deze fietstocht smaakte voor mij naar meer. Vooral omdat je onderweg allerlei mogelijkheden tegenkomt om te wandelen. Bijvoorbeeld op klompenpaden, die over particulier grondbezit zijn aangelegd. Het picknicken op het Leersumse Veld vond ik het hoogtepunt. Geen autogeraas te horen! Alleen ruisende bomen en vogelzang. Misschien ga ik eens kamperen bij camping Het Leersumse Veld, waar de route langsvoert. Het moet heerlijk zijn om tussen de bosvogels wakker te worden!”

1 Stichtse Lustwarande

Verlaat NS-station Driebergen-Zeist aan de kant van het busstation en sla direct RA. Aan het eind van de fietsenstalling LA richting Odijk (Odijkerweg), volg knooppuntroute 78. Hier begint de route. Sla vlak vóór Odijk LA, volg 76. Bij knooppunt 76 stapt u over op 59 RD. Wanneer u de toren van Kasteel Sterkenburg boven de boomtoppen ziet uitsteken, waant u zich terug in de middeleeuwen. Hier loopt de route langs de Stichtse Lustwarande: een reeks van ruim honderd landgoederen en buitenplaatsen ten zuiden van de Utrechtse Heuvelrug. Bij knooppunt 59 fiets u verder richting knooppunt 5 LA (Sterkenburgerlaan). Bij T-splitsing RA (Gooijerdijk).

2 Landgoed Broekhuizen

U volgt de Gooijerdijk, steekt de N227 over en volgt 9 RD. Bij knooppunt 9 stapt u over op 10. LA bij Langbroekerweg. Hier wordt de omgeving steeds bosrijker. Bij knooppunt 10 overstappen op 11 (Broekhuizerlaan). Opvallende blauwe

hekken duiden landgoed Broekhuizen aan. Met zijn slingerende paden, grote vijver met waterlelies en onverwachte vergezichten is het park een van de beste voorbeelden van de Engelse landschapstijl.

3 Graftombe Van Nellesteijn

Bij knooppunt 11 fietsen in de richting van 12 LA. Steek N225 over (rotonde) en blijf langs de N226 fietsen. Deze weg loopt door een voormalig ijssmeltwaterdal dat de Utrechtse Heuvelrug dwars doorsnijdt, zichtbaar aan de verhogingen aan weerszijden. De Heuvelrug, tijdens de voorlaatste ijstijd opgestuwd door een front van landijs dat uit Scandinavië kwam aanschuiven, is hier door smeltend ijswater plaatselijk weggespoeld. Rechts passeert u een opvallende witte toren, die bovenop het hoogste punt 'de Donderberg' is gebouwd. Dit is een graftombe uit 1818, gebouwd in opdracht van de familie Van Nellesteijn, die destijds het nabijgelegen landgoed Broekhuizen bewoonde.

4 Leersumse Veld

Vlak na de graftombe van de familie Van Nellesteijn duikt de route RA het bos in (volg 12). Hier kunt u het fietsen afwisselen met een wandeling. Bij de Groene entree Donderberg zijn verschillende gemarkeerde wandelroutes uitgezet. Ook is er de mountainbikeroute (Lombokbos, 3 km). Zodra u het natuurgebied Breeveen binnenfietst daalt de rust op u neer. U hoort bosvogels als de vink en de tjiftjaf. Boomvalken die bij de Leersumse Plassen op libellen jagen, laten zich bij mooi weer soms zien. Tussen de bomen zijn glooiende heidevelden en hier en daar een zandverstuiving. Bij knooppunt 12 stapt u over op 82 LA (Heulweg). Op het Leersumse Veld passeert u de afslag naar het Let de Stigterpad: een fietspad dat van oost naar west over het hart van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug voert. Via een hek en veeroosters fietst u het begrazingsgebied binnen. Wanneer u runderen tegenkomt houd dan gepaste afstand. Het zijn wilde dieren. De picknickbanken langs de fietsroute nodigen uit om even te pauzeren. Vlak voordat het fietspad bij een camping het bos verlaat, doemt links tussen de

bomen een veld met goudgeel graan op. Dankzij ecologisch beheer ziet het er natuurlijk uit, met wuivende grassen en akkerkruiden ertussen.

5 Austerlitz

In het vervolg van 82 gaat u met een viaduct de A12 over en kruist u de spoorlijn Utrecht-Arnhem. Vlak daarna is knooppunt 83, waar u overstapt op 7 LA (Rumelaarseweg). De route loopt langs boerderijen met kapschuren, maïsvelden en weilanden, omzoomd door bos. Via Maarsbergen komt u langs de N226, steekt u het spoor over en gaat u onder de A12 door, bij afslag Maarn/Doorn RA. Steek de N226 over. De lommerrijke Maarnse Grindweg brengt u bij knooppunt 7, waar u overstapt op 6 RA (Buurtsteeg). Via Maarn gaat u de A12 en het spoor onderdoor, en fietst u een klein stukje parallel aan de N227. Dan bij knooppunt 3 LA richting Austerlitz. Steek de N227 over, vervolgens RA (De Hoogt). Een bosweg voert u door landgoed Den Treek – Henschoten. Blijf 3 volgen, tot het bospad uitkomt in Austerlitz. De oorsprong van dit dorp gaat terug naar een groot Frans-Bataafs legerkamp dat zich over een lengte van drie kilometer uitstrekte. Het centrum van Austerlitz heeft nog steeds de rechtlijnige structuur van een militair kampement. Volg de Oude Postweg door het dorp. Deze gaat over in de Austerlitzseweg. Sla bij knooppunt 80 LA de Grensweg in. Bij de slagboom RA het fietspad op, meteen LA richting Odijk. Via de bossen van Austerlitz komt u uit in het zuiden van Zeist. Volg 80 (Hoog Kanje), bij Prinses Marijkelaan RA, rotonde LA (Oranje Nassaulaan). Vervolgens Arnhemse Bovenweg, Heideweg, knooppunt 80. Fiets verder richting 79. Via de Dribergseweg en Hoofdstraat eindigt de route bij NS-station Dribergen-Zeist.

Tips van de boswachter

Janneke Ordemans: "Een mooie plek waar je op de route langskomt is landgoed Broekhuizen. Het landhuis zelf is particulier bezit. Staatsbosbeheer zorgt voor het landschapspark. Dankzij de aanleg van een verhard pad is het terrein toegankelijk voor mindervaliden.

De begroeiing houden we open, zodat beeldbepalende bomen goed zichtbaar blijven. Voor het dierenleven hebben we extra poelen aangelegd. Dat is aantrekkelijk voor bijvoorbeeld de ringslang, die hier leeft. Ook voor de vleermuizen steken we de handen uit de mouwen. We gaan het oude zwembad ombouwen tot vleermuishotel. Soorten als de watervleermuis en de rosse vleermuis zullen daar zeker blij mee zijn. Een heel ander gebied is het Leersumse Veld. Hier zorgen grazende Piemontese koeien ervoor dat het heideveld open blijft. Met biologische boeren hebben we afspraken over de ecologische akkers in het terrein. Ze gebruiken geen bestrijdingsmiddelen en kunstmest. De wilde akkerflora krijgt zo de ruimte om tussen het gewas op te schieten. Dat zorgt voor veel kleur en afwisseling.”

Tips

- VVV Utrechtse Heuvelrug in Natuurcafé La Porte, NS-station Driebergen-Zeist. Uitstekend startpunt voor een dagje tussen het groen, veel informatie over het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Openingstijden: maandag t/m zaterdag 10:00-14:00 uur, zondag gesloten.
- Zet de tijd een paar eeuwen terug met een overnachting in Kasteel Sterkenburg, een van de oudste kastelen van Utrecht. In de toren van het kasteel kunt u slapen in middeleeuwse sfeer: www.kasteelsterkenburg.nl.
- Londo Heemtuin op landgoed Broekhuizen, is bereikbaar via een korte wandeling. Bij de aanleg zijn bodemtypen uit het hele land naar de heemtuin gebracht. Resultaat is een weerspiegeling van de Nederlandse flora. Tel. 0343-456522.
- Bezichtigen graftombe Van Nellesteijn: zondag tussen 12:00 en 16:00 uur of na afspraak via de VVV, tel. 034-3454777.
- Overnachten in het Leersumse Veld in een oud-boswachterswoning, omringd door grafheuvels uit de midden bronstijd. Buitenleven vakantiewoning 't Veld: www.staatsbosbeheer.nl/buitenleven.

Gepubliceerd in: Onverwacht Nederland (september 2011) | Magazine van Staatsbosbeheer

© Manon Laterveer-de Beer